

1 NET OP TIJD

‘NU MOET JE METEEN MEEKOMEN, RACHEL!’

Ze kwamen eraan. Ik hoorde het. De zware voetstappen echoden tegen de muur van ons huis.

Ze stonden voor de deur en deze keer zouden ze binnenkomen. Ik wist het zeker! Mijn hart bonsde zo luid in mijn borst dat ik bang was dat ze het buiten konden horen.

Onze ouders waren er niet. Ze stonden bij de winkels in de rij, in de hoop nog iets eetbaars voor ons te bemachtigen.

‘Kom nou, Rachel,’ riep ik bijna huilend, maar zij reageerde niet. Ik was elf jaar en mijn zusje vijf. Ik wist dat ze de helft van wat er om haar heen gebeurde niet hoorde. Ze was aan één oortje doof en daarom moest ik alles altijd twee keer zeggen. Ze leefde samen met haar poppen in een eigen wereldje. Ook nu was Rachel bezig de poppen keurig naast elkaar te zetten voor de zogenaamde fotograaf. Nogal ruw pakte ik haar armpje en trok haar weg bij de poppen-opstelling. Zij begon meteen te huilen.

Ik rukte de deur naar de kelder open en stormde, hand in hand met de snikkende Rachel, de trap af. Ik had geen tijd meer om de kelderdeur achter me te sluiten. Het moest maar zo. Ik duwde mijn zusje voor me uit door de opening in de berg met steentjes. Zo kwam je in een gemetselde ruimte van één bij anderhalve meter. Net groot genoeg voor ons tweetjes. Bovenop het gemetselde deel van de geheime ruimte lagen een groot aantal losse stenen. Het leek een willekeurige steenhoop. Papa had het zo gemaakt dat niemand de ingang, zonder het te weten, kon opmerken. Toen we daar achter elkaar in waren gekropen, trok ik het houten deurtje, waar papa met verf de zogenaamde stenen op had geschilderd, achter me dicht.

Maar waar was dat? Zou ik het aan mensen durven vragen? Gelukkig hoefde dat niet want ik zag dat Ina ook wat straatjes op het papiertje had getekend. Ik hoopte dat die informatie genoeg zou blijken te zijn.

Ik hoorde geroezemoes in de straat. Intussen waren ze namelijk bezig de kinderen één voor één in de laadbakken te tillen. Het duurde wel een uur voordat ze klaar waren om weg te rijden en ik echt het gevoel kreeg dat onze ontsnapping was gelukt.

‘We moeten in ieder geval wachten tot het donker wordt. Dan kunnen we in de schaduw van de huizen lopen.’ Ik pakte Truusje bij haar ene handje en Gudrun pakte haar andere handje. Zo gingen we met z’n drieën naast elkaar tegen het hek van de tuin zitten. We zaten onder de overhangende struiken, dus niemand kon ons zo zien. We zakten even weg maar werden snel weer wakker gemaakt door de klokken van de Zuiderkerk die over de stad galmde. Tegen vijf uur begon het te schemeren en nog geen half uur later was het donker. Het werd langzamerhand tijd om richting de Czaar Peterstraat te lopen.

‘Ze weet dat het weeshuis leeg is gehaald,’ zei Gudrun zachtjes. ‘Ik denk dat ze ons wel zal verwachten.’

In de verte zag ik een politieman lopen. We doken snel een portiek in zodat hij ons niet met de koffers zag. Want als hij ons snapte, waren we zeker de pineut! Mijn zusje en mijn vriendin deden gelukkig allebei precies wat ik zei en dat vond ik best apart. Normaal deden ze namelijk juist datgene wat ik net niet wilde. Ik moest er een beetje om grinniken. Het was natuurlijk wel erg spannend nu en heel anders dan anders. Ze hadden kennelijk vertrouwen in mij en dat gaf me een goed gevoel.

Toch nog vrij plotseling stonden we voor nummer 125. Ina had op het papiertje goed getekend hoe we er moesten komen. Beneden leek het een soort café te zijn. Het was een heel hoog huis en er waren wel drie verdiepingen bovenop elkaar gebouwd en misschien ook nog wel een zolder. Het leek loeigroot. Ik duwde tegen de deur die meteen opening. Het eerste wat ik zag waren twee dames die vrolijk gekleurde jurkjes droegen. Ze zaten aan de bar samen één sigaret te roken.

Gudrun deed het woord en zei dat we een afspraak met Ina hadden.

In plat Amsterdams antwoordde ze mijn vriendin: ‘Oh, jullie kenne

voor de onderduikers waren en dat begon langzamerhand in de gaten te lopen. Met jaloerse blikken keken de omstanders naar iedere aardappel die te veel over de toonbank ging. Het zat er dik in dat ook wij binnenkort verraden zouden worden.

Onze gastouders vertelden ons, vol schaamte, dat wanneer zij opnieuw door de SS zouden worden ondervraagd, het niet zeker was of ze nogmaals tegen de martelingen bestand zouden zijn. Ze verontschuldigde zich beiden wel duizend keer maar hadden nu toch besloten om er in de eerste plaats voor hun eigen twee kleine meisjes te zijn. We namen hen dat absoluut niet kwalijk. Het wachten was nu op Ina.

Op dat moment vertelden we meteen maar over onze reis voornemens. Ik vroeg ook wat zij dachten dat het beste zou zijn voor Rachel. Ze keken wel wat bedenkelijk terwijl we onze plannen uit de doeken deden, maar wilden ons zeker proberen te helpen met wat wij nodig dachten te hebben. Wat betreft mijn kleine zusje raadden ze mij aan om haar, als dat mogelijk was bij een ander gastgezin onder te brengen.

Ik zei dat ik binnenkort een besluit zou nemen maar dat we sowieso twintig april zouden vertrekken. Ik zag dat ze meteen heel opgelucht keken toen ze begrepen dat we al zo snel wilden weggaan.

'Julie weten dat het dan de datum van Hitlers verjaardag is hè?' Onze gastmoeder sprak de naam van onze grootste vijand wat weifelend uit. Daar hadden we natuurlijk geen idee van maar op één of andere gekke manier dacht ik dat het vertrek, juist op die dag, ons wel eens geluk zou kunnen brengen.

We bereidden ons zo goed mogelijk voor en ook Bram kreeg zowaar een beetje hoop. Ik merkte dat hij weer lachte en zelfs zo nu en dan een grapje maakte. Aaron had een week voor we het huis zouden verlaten, zijn spullen al bij elkaar gezocht. Hij was er helemaal klaar voor en wilde liefst meteen vertrekken. Hij had zelf kaarten getekend en de weggetjes die we zouden volgen met een groen streepje aangegeven. Het was de bedoeling om via België naar Frankrijk te reizen. Daarna zouden we wel verder zien.

Toen het zeventien April werd, had ik mijn besluit genomen: mijn zusje zou met ons meegaan. Ik had weer van mama gedroomd en daarom deze keus gemaakt. Rachel wist zelf niet hoeveel moeite het mij had gekost om dit besluit te nemen. Zij ging er gewoon vanuit dat wij, hoe